

Column

Charme-offensief

ROB BUTTER
IS FREELANCE
WETENSCHAPSJOURNALIST
EN MAAKT NATUURREPOR-
TAGES VOOR ONDER
ANDERE VROEGE VOGELS,
TROW, VOGELS+ EN
SOVON-NIEUWS.

Eigenlijk was ik wel verbaasd toen ik vijftien jaar terug weer in Heemstede kwam wonen en ontdekte dat er een kleine kolonie Huiszwaluwen vlak bij mijn huis zat. Tegen de gevel van een groot huis langs de Leidsevaart nestelde dat jaar een handjevol Huiszwaluwenpaartjes. Een beetje tot mijn schaamte moet ik toegeven dat ik niet eens precies weet hoeveel, laat staan of ze jongen hebben groot gekregen en of er tweede broedsels zijn uitgevlogen. Het voelt een beetje gênant om uitgebreid door je kijker naar de gevel van ander-mans huis te gaan zitten turen.

Toch overweeg ik om dat het komend voorjaar wel te gaan doen. Vogelbescherming en SOVON Vogelonderzoek hebben 2018 uitgeroepen tot 'Het Jaar van de Huiszwaluw'. Waar het Jaar van de Koekoek vooral een charmeoffensief was voor de soort van het jaar, vragen de organisatoren in 2018 daadwerkelijk weer medewerking van vogelend Nederland. Nesten tellen, broedsucces bijhouden, dat soort werk. Er is een heel toegankelijk protocol opgesteld, waarmee iedereen een bijdrage kan leveren aan de wetenschap.

Op de Landelijke Dag van SOVON, onlangs in Ede, werd het 'Jaar van' afgetrapt door professor Theunis Piersma. Die heeft van vogelonderzoek niet alleen zijn beroep gemaakt, hij vult er ook zijn vrijetijd mee. Iedere zaterdag een uurtje in zijn tuin in Gaast: zwaluwen volgen. De tellingen van SOVON suggereren dat het met de Huiszwaluw niet eens zo slecht gaat. Sinds 1990, het startpunt van de officiële tellingen voor deze soort, is er zelfs een licht stijgende trend. Maar volgens Piersma is dat toch een typisch geval van schuivende ijkpunten. Uit oude publicaties reconstrueerde hij dat er sinds de Tweede Wereldoorlog een afname is geweest van ongeveer 90% van de Huiszwaluwen in ons land. De boosdoener lijkt de veelbesproken afname van insecten in ons land te zijn. Huiszwaluwen komen in bijna heel het land voor, maar de écht succesvolle kolonies lijken zich te concentreren in de buurt van grotere wateren, waar rietkragen een thuis bieden aan insectenlarven. Van het boerenland moeten ze het steeds minder hebben.

Ik heb inmiddels begrepen van de gastheren van de Huiszwaluwen aan de Leidsevaart dat ze best trots zijn op hun kleine kolonie. De stront nemen ze voor lief en dat is nogal eens anders. Toen Piersma zijn huis kocht, dacht de verkoper dat het huis meer waard zou zijn zónder die 'schijtbeesten' onder de dakgoot. Hij had alle nesten eraf gestoken, wat een meetbare dip veroorzaakte in het zwaluwenbestand van dat stukje van Zuidwest-Friesland. Ook voor de Huiszwaluw is een charmeoffensief helemaal zo gek nog niet.

■ *Rob Butier*